

Celem tego projektu, realizowanego w ramach międzynarodowego programu badawczego, „Dictionnaire comparé du droit du patrimoine culturel”, jest przeprowadzenie badań o charakterze podstawowym, które wniosą znaczący wkład w badania nad prawem ochrony dziedzictwa kulturowego. Ochrona oraz skuteczne zarządzanie dziedzictwem kulturowym są bowiem współcześnie coraz częściej postrzegane jako kluczowy element rozwoju społecznego, a także jako sposób radzenia sobie z zagrożeniami związanymi z konfliktami, zorganizowaną przestępczością, terroryzmem oraz fundamentalizmem. Problematyka ta stanowi jednak wciąż bardzo trudny problem dla teorii i praktyki prawa. Podczas gdy na poziomie międzynarodowym regulacje prawne w dziedzinie kultury - zazwyczaj dotyczące ochrony twórczości ludzkiej oraz ochrony dziedzictwa kulturowego - osiągnęły już pewien stopień standaryzacji, krajowe ustawodawstwo w tym obszarze jest bardzo zróżnicowane. Dotyczy to również wewnętrznych systemów prawnych państw członkowskich Unii Europejskiej (UE). Choć UE jest najbardziej zintegrowaną organizacją międzynarodową na świecie, w której kwestie wspólnej polityki w obszarze kultury podlegają coraz głębszej integracji prawnej i instytucjonalnej, to regulacja prawna ochrony dziedzictwa kulturowego i zarządzania nim należy do wyłącznej kompetencji prawa krajowego państw członkowskich. W praktyce oznacza to, że prawo dotyczące krajowego dziedzictwa kulturowego w UE jest głęboko zróżnicowane. Ten stan ma ogromny wpływ na kontrolę transgranicznego obrotu dobrami kultury, na przepływ inwestycji i przemysłów związanych z kulturą. Różnice w przepisach oraz ich interpretacja często utrudniają skuteczną wymianę kulturalną i ochronę dziedzictwa kulturowego. Takie przeszkody są coraz bardziej zauważalne w kontekście pogłębiającej się integracji gospodarczej na kontynencie europejskim, postępującej globalizacji rynku dzieł sztuki, rozkwitu nielegalnego handlu dobrami kultury, często pochodzącymi z terytoriów ogarniętych konfliktami, oraz rozprzestrzeniania się międzynarodowej przestępczości zorganizowanej.

Głównym celem badawczym tego projektu, prowadzonego w ramach współpracy międzynarodowej, jest zatem usystematyzowanie najważniejszych instytucji krajowego prawa dziedzictwa kulturowego w wybranych państwach europejskich (Chorwacja, Francja, Grecja, Niemcy, Włochy, Łotwa, Polska, Szwajcaria i Wielka Brytania), w perspektywie porównawczej. Zadania podjęte w ramach projektu zmierzają zatem do zbadania, czy i w jakim stopniu europejskie systemy prawa ochrony dziedzictwa kulturowego wykazują podobieństwa lub pewne elementy łączące, a jeśli tak, to czy możliwe jest ustalenie wspólnej terminologii i pojęć odnoszących się do tego obszaru regulacji w Europie. Wkład projektu w szerszy, międzynarodowy program badawczy polega na analizie polskiego systemu prawnego ochrony dziedzictwa kulturowego w oparciu o kwestionariusz badań porównawczych. W związku z tym zostanie zbadane, czy i w jakim stopniu polskie prawo w tym obszarze należy do wspólnego, europejskiego rdzenia prawa dziedzictwa kulturowego, oraz czy przyczynia się ono do jego budowy i krystalizacji. Analiza naukowa podjęta w ramach projektu jest oparta o badania tekstów aktów normatywnych, orzecznictwa sądów, praktyki administracji publicznej, instrumentów polityki kulturalnej oraz literatury przedmiotu. Głównym rezultatem tego projektu badawczego będzie wkład w opracowanie obszernego słownika prawa porównawczego dziedzictwa kulturowego (*Dictionnaire compare du droit du patrimoine culturel*). Będzie on stanowił kamień milowy dla dalszych studiów na prawem dziedzictwa kulturowego w Europie. Wyniki badań zostaną również opublikowane w ważnych, recenzowanych czasopismach naukowych oraz przedstawione w referatach konferencyjnych.